

Przesłanie na wybory samorządowe 2024

Do wyborów samorządowych, które odbędą się w kwietniu 2024 roku, pozostało zaledwie nieco ponad trzy miesiące. To bardzo mało czasu.

Dziś najważniejsze jest **utrzymanie entuzjazmu społecznego**, który zaowocował rekordową frekwencją w wyborach parlamentarnych. Dała ona zwycięstwo ugrupowaniom demokratycznym i prosamorządowym, które uważają, że siła państwa buduje się bardziej z aktywności obywateli i ich wspólnot niż działań administracji centralnej. Nie będzie to łatwe, gdyż wybory samorządowe od dekad cieszą się mniejszym zainteresowaniem. Jest to w pewnym sensie naturalne, gdyż sprawy, o których decydują samorządy, są pozornie mniej ważne – dotyczą problemów lokalnych i regionalnych. Po reformie ustrojowej z lat 90. gminy, powiaty i samorządy województw jasno udowodniły jednak, że to one, będąc najbliższe obywateli, w największym stopniu przyczyniają się do rozwoju Polski, ponieważ **decydują o jakości codziennego życia**.

Aby odwrócić niekorzystne tendencje ostatnich lat, gdy samodzielny rozwój wynikający z gospodarności wspólnot samorządowych zastąpiono koniecznością ubiegania się o uznaniowo rozdawane dotacje, wybory muszą wyłonić odpowiedzialnych **gospodarzy** gmin, powiatów i województw. Będą oni **partnerami**, a nie posłusznymi klientami władzy centralnej.

Wkrótce po wyborach samorządowych wybierzemy Parlament Europejski, w którym warto współtworzyć lepsze, skuteczniejsze narzędzia wsparcia zrównoważonego rozwoju Europy, a nie w imię interesów partykularnych odwracać się od współpracy z innymi państwami.

Wyraźnie widać, że trzeba **utrzymać mobilizację** społeczną z października 2023 roku, bo zmiany, jakie ona przyniosła, potrzebne są także na innych poziomach życia publicznego. Zbliżające się wybory samorządowe będą oczywiście konkurowaniem o mandaty, ubieganiem się o poparcie współobywateli. W wyborach samorządowych w mniejszym stopniu liczą się szyldy partyjne. W poprzednich kadencjach, zwłaszcza w miastach i gminach, zaufanie wyborców zdobywały często lokalne komitety wyborcze, zazwyczaj skupione wokół konkretnych kandydatów. Tym razem, dokonując wyboru, warto jednak sprawdzić, czy pod nazwiskiem lub szyldem kryje się konkretny **program rozwoju** miasta albo gminy, powiatu bądź regionu, czy nie stoi za tym tylko chęć zdobycia władzy, zwłaszcza po niepowodzeniu w wyborach parlamentarnych.

Warto stawiać na ludzi, których **działalność samorządowa** lub społeczna służyła rozwojowi małej ojczyzny, a nie partii władzy, którzy nie wahali się **walczyć o sprawy lokalne**, a nie tylko zyskać przychylność rządzących. Wierzimy, że obywatele wykażą dobre rozeznanie również w wyborach samorządowych, popierając kandydatów, którym bliska jest prawdziwa **samorządność i gospodarność**. Mimo że wybory są zawsze rywalizacją, to jednak stale warto pamiętać o **celu nadrzędnym**, jakim jest walka o **przywrócenie samorządowi terytorialnemu jego miejsca w demokratycznym państwie**. Docierają do nas już pierwsze sygnały o tworzeniu lokalnych porozumień ponad podziałami, swoistych „paktów samorządowych” – niedawny przykład przedterminowych wyborów prezydenta Rzeszowa był dobitnym przykładem skuteczności takich działań. Na pewno ułatwią one tworzenie koalicji powyborczych tam, gdzie będzie to konieczne do uzyskania większości w organach stanowiących, zwłaszcza w większych miastach, powiatach i województwach.

Związek Miast Polskich będzie ponownie zachęcał do udziału w wyborach. Nasza kampania profrekwencyjna będzie skierowana oczywiście do mieszkańców **miast**, przy czym trzeba podkreślić, że to miasta właśnie w ostatnich latach były przedmiotem dyskryminacji ze strony poprzedniego rządu, więc zwiększony udział ich mieszkańców w głosowaniu powinien stać się w pewnym sensie wyrazem sprzeciwu wobec takich działań.

Ostatnie wybory pokazały, że **kobiety i młodzież** to istotne grupy społeczne, o które warto zabiegać. Konieczne jest przyciągnięcie zwłaszcza **młodych ludzi**. Udowadniają oni, że mają wiele ciekawych inicjatyw, które realizują poprzez młodzieżowe rady miast, gmin i powiatów oraz lokalne budżety obywatelskie. Walczą też o ustanowienie rzeczników praw ucznia, powołanych już w kilku miastach. Związek Miast Polskich zamierza poprzeć obywatelski projekt ustawy o rzeczniku praw ucznia, który ma działać w każdym powiecie i w każdej szkole. Sądzymy, że warto poprzeć kandydatów, którzy propagują te rozwiązania i pomysły.

Związek od lat popiera także przedsięwzięcia mające na celu dalsze poprawianie **sytuacji kobiet** w środowiskach pracy i w lokalnej polityce społecznej. Wspomagamy konkretne działania w tym zakresie i tego samego oczekujemy od osób, które otrzymają mandaty samorządowe.

Związek będzie aktywnie wspierać szczególnie tych kandydatów, którzy **sprawdzili się w dotychczasowej działalności, nie tylko lokalnej, ale i na forum Związku** (Zarząd, komisje, inne gremia). Będziemy popierać samorządowców, którzy mieli odwagę stanąć w obronie prawa. Będziemy promować tych, którzy walczyli o samorządność w trudnym czasie, a zwłaszcza tych, którzy sprzeciwiali się dyskryminacji miast. Będziemy również starać się odwrócić niekorzystne zmiany w ustroju samorządowym, w tym zabiegać o przywrócenie obywatelom prawa do decydowania o liczbie kadencji wójta, burmistrza lub prezydenta miasta.

Dąbrowa Górnicza/Poznań, grudzień 2023 r.